

**AKTUALIZACJA
STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
„ŚLĄSKIE 2020”**

Konferencja

„Cele i kierunki rozwoju województwa śląskiego do roku 2020”

kwiecień 2013

- Skoordynowanie strategii z innymi dokumentami – krajowymi, międzyregionalnymi, regionalnymi, w tym skorelowanie z Regionalnym Programem Operacyjnym.
- Dostosowanie strategii do zmieniających się uwarunkowań – zarówno w części diagnostycznej, jak też w warstwie rozwiązań strategicznych
- Uwzględnienie terytorialnego zróżnicowania wewnątrz województwa śląskiego.

Wprowadzenie

1. Diagnoza strategiczna

- Potencjały, pozycja i problemy województwa
- Wymiary środowiskowy
- Wymiar społeczny
- Wymiar gospodarczy
- Wymiar infrastrukturalny

2. Prognozy i trendy kształtujące procesy rozwoju regionu

3. Zróżnicowania wewnętrzne w regionie

- Obszary funkcjonalne – obszary polityki rozwoju województwa śląskiego
- Obszary Strategicznej Interwencji w krajowych dokumentach strategicznych
- Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu regionalnym

4. Podstawowe wyzwania polityki rozwoju województwa

5. Wizja rozwoju

6. Analiza SWOT

7. Priorytety, cele i kierunki

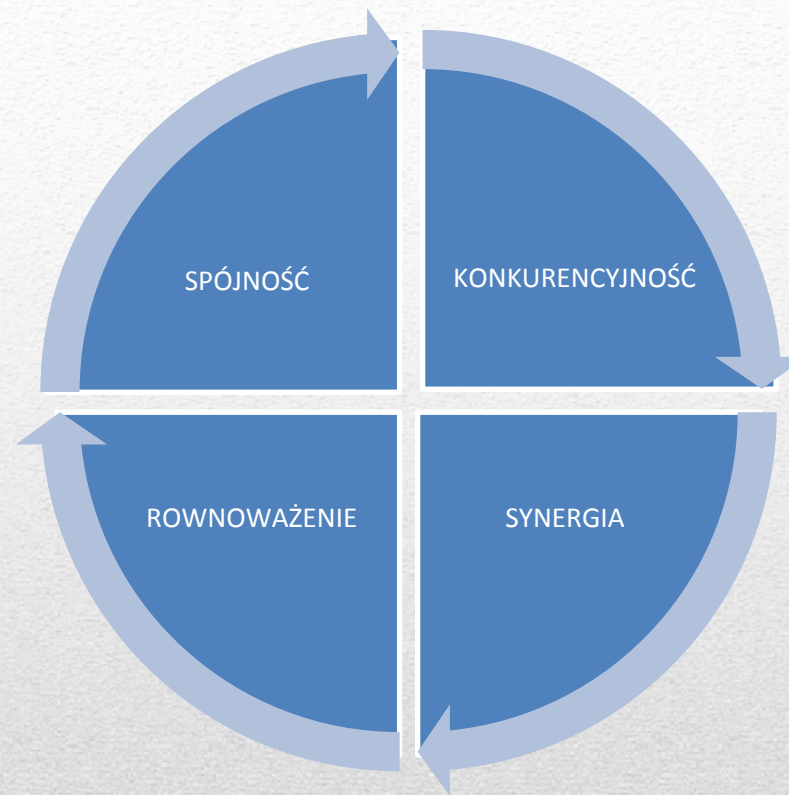
- Obszar priorytetowy: (A) NOWA GOSPODARKA
- Obszar priorytetowy: (B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW
- Obszar priorytetowy: (C) PRZESTRZEŃ
- Obszar priorytetowy: (D) RELACJE Z OTOCZENIEM

8. System wdrażania

9. Monitoring i ewaluacja

ANEKSY

Struktura projektu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020 +”

wyzwania polityki rozwoju województwa

Wizja rozwoju województwa

Cele strategiczne i operacyjne Strategii „Śląskie 2020+”

Priorytety	A: NOWA GOSPODARKA	B: SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW	C: PRZESTRZEŃ	D: RELACJE Z OTOCZENIEM
Cele strategiczne	Województwo śląskie regionem nowej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność	Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie	Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni	Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy
Cele operacyjne	A1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa	B1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa	C1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska	D1. Współpraca z partnerami w otoczeniu
	A2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy	B2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców	C2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi	D2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego
	A3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych	B3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców	C3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystywanie przestrzeni	D3. Region w sieci międzynarodowych powiązań infrastrukturalnych
	A4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały			

- Wsparcie podnoszenia zdolności firm regionu do **wdrażania innowacji** i nowoczesnych rozwiązań technologicznych.
- Wzmacnianie innowacyjnego **potencjału uczelni** oraz podmiotów **sektora B+R**.
- Promowanie wśród przedsiębiorców znaczenia **wartości kulturalnych, środowiskowych, społecznych i etycznych przy wytwarzaniu dóbr i usług**.
- Promowanie postaw **przedsiębiorczych w środowiskach twórczych** regionu oraz wspieranie aktywności kulturalnych zorientowanych na tworzenie wartości rynkowych.
- Wsparcie rozwoju instrumentów finansowych i poprawa **efektywności podmiotów otoczenia biznesu** wspierających innowacyjność i kreatywność firm oraz działalność na rynkach międzynarodowych.
- Wspieranie rozwoju i **komercjalizacji badań naukowych** przede wszystkim w zakresie nowoczesnych technologii.
- Wspieranie **współpracy instytucji** nauki, B+R i przedsiębiorstw na rzecz tworzenia i wdrażania rozwiązań innowacyjnych i kreatywnych.
- Wsparcie tworzenia nowych firm i istniejących opartych na potencjałach regionu i **wykorzystujących technologie rozwijane w regionie**, w tym w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu.
- Wsparcie działań na rzecz **eksportu innowacyjnych rozwiązań** technologicznych tworzonych w regionie.

A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa

- Podnoszenie stopnia absorpcji kapitału ludzkiego przez regionalny **rynek pracy** w wyniku tworzenia miejsc pracy i wzmacniania ich **atrakcyjności** (w aspekcie finansowym i pozafinansowym).
- Wdrażanie w firmach regionu nowoczesnych metod **zarządzania zasobami ludzkimi** umożliwiające **gospodarowanie wiedzą** oraz możliwie pełne wykorzystywanie kwalifikacji zatrudnianych pracowników.
- Tworzenie warunków dla wykorzystywania przez gospodarkę regionu potencjału osób o ograniczonej aktywności zawodowej, w tym rozwój elastycznych form zatrudnienia, praca na odległość, **usuwanie barier w podejmowaniu pracy**.

A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy

- Wsparcie rozwoju **infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenia działalności gospodarczej** (strefy aktywności gospodarczej i ekonomicznej, w tym specjalne strefy ekonomiczne, parki technologiczne, produkcyjne, lokalne inkubatory przedsiębiorczości).
- Tworzenie instrumentów ułatwiających nawiązywanie **relacji pomiędzy firmami**, w tym poprzez zwiększenie dostępności infrastruktury i usług sektora **ICT**.
- Wspieranie procesów **restrukturyzacji** i adaptacji gospodarczej sektorów tradycyjnych, m.in. poprzez wspieranie ich **modernizacji**, zwiększenie efektywności i wykorzystanie nowoczesnych technologii.
- Wdrażanie w firmach nowoczesnych metod zarządzania oraz **strategii opartych na współpracy i specjalizacji**;
- Wsparcie specjalizacji usług instytucji działających na rzecz **umieędzynarodowienia** działalności firm.
- Współpraca przedsiębiorstw, w tym w ramach **klastrów**, w tworzeniu **wspólnej oferty konkurencyjnej**.
- Wsparcie rozwoju infrastruktury i pakietowych **produktów turystycznych**.

A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych

- Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego.
- Tworzenie i rozwój firm opierających się na wykorzystaniu potencjału gospodarstw rolnych.
- Tworzenie i rozwój MŚP, w tym firm rzemieślniczych oraz promocja produktów lokalnych, w tym produktów tradycyjnych.
- Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług wolnego czasu wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne.
- Wsparcie i promocja rozwoju podmiotów działających w obszarze ekonomii społecznej.
- Rozwój mechanizmów wspierających wzrost zatrudnienia i inicjatyw lokalnych w tym zakresie.
- Współpraca lokalnych podmiotów gospodarczych na rzecz zajmowania silnej pozycji w ponadlokalnych sieciach kooperacji.
- Budowanie struktur sieciowych doradztwa w zakresie przedsiębiorczości na poziomie lokalnym.
- Wsparcie sprzedaży lokalnych produktów na lokalnych rynkach.

A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały

- Poprawa dostępu do wysokiej jakości **usług medycznych**, w tym podniesienie jakości infrastruktury ochrony zdrowia, rozszerzenie zakresu usług medycznych oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów.
- Wykorzystanie nowych technologii w tym **ICT w zakresie obsługi pacjenta i diagnostyki zdrowotnej**.
- Wsparcie **profilaktyki zdrowotnej**, w tym działania na rzecz ograniczania uzależnień i chorób cywilizacyjnych oraz promocja **zdrowego i aktywnego trybu życia**, z uwzględnieniem **zmian demograficznych**.
- Tworzenie **warunków dla aktywnego i zdrowego stylu życia**, w tym rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- Rozwijanie i integracja **systemu ścieżek rowerowych**.
- Wsparcie aktywności podmiotów działających w **ochronie zdrowia w międzynarodowych sieciach i programach współpracy**.
- Wspieranie „sieciowania” i optymalizacji dostępu do specjalistycznych placówek ochrony zdrowia i leczenia uzdrowiskowego.
- Wsparcie dla podnoszenia **kwalifikacji pracowników związanych z ochroną zdrowia** i kształcenie nowych kadr.

B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa

- Podniesienie jakości i poprawa dostępu do **oferty edukacyjnej** na wszystkich poziomach nauczania odpowiadającej potrzebom **rynku pracy** oraz kształtującej **postawy przedsiębiorcze i kreatywne**.
- Wzmocnienie kształcenia kluczowych umiejętności i kompetencji uczniów poprzez organizowanie tematycznych i praktycznych kursów zawodowych we **współpracy z pracodawcami**.
- Wsparcie działań i rozwój **infrastruktury popularyzujących naukę**.
- Podniesienie jakości i poprawa dostępu do **oferty kształcenia ustawicznego** umożliwiającej stały rozwój zawodowy i utrzymanie się na rynku pracy.
- Wdrażanie rozwiązań zwiększających dostępność do infrastruktury i podnoszących **kompetencje społeczeństwa informacyjnego** oraz rozwój usług elektronicznych i mobilnych.
- Zwiększenie **cyfrowych umiejętności/kompetencji administracji samorządowej**, w tym umiejętności otwartej **komunikacji z obywatelami** z wykorzystaniem narzędzi ICT.
- Stworzenie systemu **rozwijania i odkrywania talentów** mieszkańców województwa.
- Realizacja długofalowych **programów edukacji kulturalnej** adresowanej do różnych grup odbiorców i zwiększających zainteresowanie uczestnictwem w kulturze.
- Podniesienie jakości i poprawa dostępu do **oferty kultury, sportu i rekreacji** oferujących możliwości rozwoju mieszkańców oraz atrakcyjnego spędzania wolnego czasu.

B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców

- Podnoszenie dostępu do **usług wspierających funkcjonowanie rodziny**, w tym wspieranie podmiotów oferujących takie usługi.
- Tworzenie i wdrażanie **instrumentów** wspierających rodziny w **zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych**.
- Wdrożenie działań poprawiających **warunki startu życiowego i zawodowego** osób młodych.
- Wyposażanie **przestrzeni publicznych** w infrastrukturę umożliwiającą **wspólne spędzanie czasu** przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych.
- **Rewitalizacja społeczna** obszarów o niskiej aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz nagromadzonych problemach społecznych.
- Poprawa **dostępności przestrzeni i obiektów publicznych** dla wszystkich, w szczególności dla osób o obniżonej mobilności.
- Rozwój publicznych i rynkowych **usług wspierających funkcjonowanie osób starszych**.
- Wdrażanie instrumentów wspierających **udział mieszkańców w procesach decyzyjnych** na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz rozwój idei governance.
- Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy **bezpieczeństwa publicznego**, w tym realizacja działań w obszarze zarządzania kryzysowego.
- Zwiększenie **udziału mieszkańców** w działaniach związanych z **zachowaniem i eksponowaniem unikalności dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego** województwa oraz jego charakterystycznych obszarów

B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców

- Promowanie działań oraz wdrażanie technologii **ograniczających antropopresję** na środowisko przyrodnicze (infrastruktura ograniczająca negatywny wpływ działalności gospodarczej i komunalnej).
- Przeciwdziałanie skutkom i **ograniczenie negatywnego wpływu eksploatacji górniczej na środowisko**, w tym na tkankę miejską.
- Wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie **zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni**, w tym ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy.
- Racjonalne **gospodarowanie zasobami wodnymi** wykorzystywanymi do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.
- Wspieranie wdrożenia rozwiązań **ograniczających zużycie zasobów środowiska i energii** w przedsiębiorstwach, gospodarstwach domowych, obiektach użyteczności publicznej.
- Wsparcie **modernizacji elektrowni i linii przesyłowych**.
- Wspieranie tworzenia i wdrażania **zintegrowanych systemów gospodarki odpadami** ze szczególnym uwzględnieniem sieci instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- Wspieranie działań zmierzających do **zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności**.
- Wsparcie rozwoju **energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii** przy minimalizacji kosztów środowiskowych i krajobrazowych.
- Wspieranie edukacji ekologicznej i kształtowanie **postaw prośrodowiskowych**.
- **Rekultywacja** terenów zdegradowanych **na cele środowiskowe**.
- Rozwój trwale **zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej**.

C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska

- Poprawa **powiązań transportowych**, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej wzmacniającej **związki funkcjonalne i przestrzenne**.
- Wsparcie rozwoju **zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu**, w tym transportu publicznego obejmującego różne środki transportu i elementy infrastruktury takie jak: kolej, tramwaj, inny transport publiczny, lotniska, systemy kierowania ruchem, obiekty „parkuj i jedź” oraz infrastruktury rowerowej.
- Wsparcie tworzenia **systemów transportu zbiorowego, obejmujących Metropolię, aglomeracje i ich obszary funkcjonalne oraz lokalne ośrodki rozwoju oraz obszary wiejskie**.
- Kreowanie i rozwój funkcji, **infrastruktury i instytucji metropolitalnych** na obszarach Metropolii i aglomeracji, w tym wsparcie instytucji działających w międzynarodowych sieciach współpracy.
- Wspieranie rozwoju **usług publicznych w lokalnych ośrodkach rozwoju**.
- Wzmacnianie rozwoju **zróżnicowanych funkcji na obszarach wiejskich**.
- Tworzenie partnerstw wewnątrzregionalnych na rzecz **integracji funkcji w ośrodkach różnej rangi**.
- Wsparcie działań na rzecz opracowania rozwiązań prawnych i organizacyjnych służących **integracji i zarządzaniu obszarami metropolitalnymi**.
- Podwyższenie **zdolności instytucjonalnej** do zarządzania rozwojem na poziomie lokalnym i regionalnym

C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi

- Rewaloryzacja terenów, w tym obiektów przemysłowych i zdegradowanych na tereny o funkcjach społeczno-gospodarczych oraz zapewnienie ich dostępności.
- Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast i centrów dzielnic oraz przestrzeni recepcyjnych.
- Tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych.
- Rewitalizacja, przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych.
- Zapewnienie praworządności gospodarowania przestrzenią poprzez skuteczną ochronę prawa własności i interesu społecznego.
- Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic.
- Wspieranie powstawania atrakcyjnych terenów mieszkaniowych w miastach.
- Wsparcie działań podnoszących jakość planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym działań integracyjnych.

C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni

- Wspieranie **projektów ponadregionalnych** poprawiających usytuowanie podmiotów z województwa śląskiego w **krajowych i międzynarodowych sieciach współpracy**, w tym podejmowanie działań przez Samorząd Województwa Śląskiego w ramach organizacji i stowarzyszeń samorządowych.
- Rozwijanie przez **podmioty publiczne i prywatne z województwa współpracy ponadregionalnej, transgranicznej i transnarodowej**.
- Wspieranie rozwoju **współpracy transgranicznej**, w tym w ramach współpracy Województwo Śląskie - Kraj Morawsko-Śląski (Cz) i Kraj Żyliński (Sk).
- Realizacja **strategii współpracy makroregionu południowego** w obszarze województw małopolskiego i śląskiego, w tym wzmacnianie współpracy w ramach Europolu Śląsko-Małopolskiego.
- Współpraca międzyregionalna w zakresie kreowania **zintegrowanych produktów turystycznych**.

D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu

- Promowanie województwa śląskiego jako **miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców, inwestorów, studentów, turystów**.
- Promowanie **metropolitalnego wizerunku** i potencjału regionu.
- Organizacja **flagowych wydarzeń** biznesowych, naukowych, sportowych, kulturalnych promujących województwo i wykorzystujących wyjątkowe atuty regionu.
- Promocja **miejsc i obiektów** o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej.
- Wspieranie rozwoju **instytucji i infrastruktury wydarzeń** (kulturalnych, naukowych, biznesowych, w tym wystawienniczych, sportowych, społecznych, religijnych) tworzących markę województwa śląskiego.
- Promowanie **marki produktów** województwa śląskiego.

D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego

- Rozwój infrastruktury i **połączeń komunikacyjnych ułatwiających dostęp do regionu**:
 - rozbudowa i modernizacja dróg krajowych, w tym autostrad i dróg ekspresowych,
 - rozbudowa i modernizacja **sieci kolejowej**,
 - rozwój **infrastruktury lotniczej** o znaczeniu międzynarodowym i regionalnym, w tym poprawa dostępności infrastruktury lotniczej połączeniami drogowymi i kolejowymi (w szczególności MPL „Katowice” w Pyrzowicach).
- Włączanie w **europejskie systemy przesyłowe**.
- Włączanie w **europejskie systemy transportowe** (sieć TEN-T).
- Wsparcie rozwoju **transportu intermodalnego**, w tym rozwój centrów logistycznych o znaczeniu międzynarodowym.

D.3. Region w sieci międzynarodowych i krajowych powiązań infrastrukturalnych

system wdrażania strategii rozwoju województwa śląskiego

Terytorializacja interwencji obszary konkurencyjne

- Metropolia Górnośląska
 - Aglomeracje: Bielska, Częstochowska, Rybnicka
 - Lokalne ośrodki rozwoju
-

Terytorializacja interwencji obszary spójnościowe (problemowe)

- Obszary wiejskie
 - Obszary cenne przyrodniczo
 - Obszary wymagające rewitalizacji
 - Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
 - Obszary korytarzy sieci transportowych
 - Obszary przygraniczne
 - Obszary skrajnie peryferyjne
-

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr Krzysztof Wrana
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Doradca strategiczny procesu aktualizacji Strategii
